

2026-01-2136

Odločba U-I-331/22

Ustavno sodišče je v postopku za oceno ustavnosti, začetem z zahtevo Informacijskega pooblaščenca, na seji 3. septembra 2026

odločilo:

1. Peti odstavek 51. člena, drugi odstavek 134. člena in prva alineja petega odstavka 145. člena Zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (Uradni list RS, št. 48/22) so bili v neskladju z Ustavo.

2. Odločitev iz 1. točke izreka se izvrši na način, določen v 56. in 57. točki obrazložitve te odločbe.

3. Zahteva za oceno ustavnosti 9. točke 97. člena, 98. člena, 7. točke prvega odstavka in tretjega odstavka 126. člena, prvega odstavka 132. člena in petega do sedemnajstega odstavka 150. člena Zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (Uradni list RS, št. 48/22) se zavrže.

OBRAZLOŽITEV

A.

1. Informacijski pooblaščenec (v nadaljevanju predlagatelj) vlaga zahtevo za oceno ustavnosti petega in osmega odstavka 51. člena, četrtega odstavka 94. člena, 9. točke 97. člena, 98. člena, 7. točke prvega odstavka in tretjega odstavka 126. člena, prvega odstavka 132. člena, drugega odstavka 134. člena, prve alineje petega odstavka 145. člena in petega do sedemnajstega odstavka 150. člena Zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (Uradni list RS, št. 48/22 – v nadaljevanju ZPPDFT-2). Postopek za oceno ustavnosti osmega odstavka 51. člena in četrtega odstavka 94. člena ZPPDFT-2 je bil s sklepom št. U-I-331/22 z dne 18. 1. 2023 ustavljen zaradi predlagateljevega umika zahteve za oceno ustavnosti zaradi uveljavitve Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (Uradni list RS, št. 145/22 – v nadaljevanju ZPPDFT-2A), ki naj bi domnevno protiustavnost odpravil.

Navedbe predlagatelja

2. Predlagatelj svojo aktivno procesno legitimacijo utemeljuje na podlagi šeste alineje prvega odstavka 23.a člena Zakona o Ustavnem sodišču (Uradni list RS, št. 64/07 – uradno prečiščeno besedilo, 109/12, 23/20, 92/21 in 22/25 – v nadaljevanju ZUstS) s tem, da vodi inšpekcijski postopek in pritožbeni (drugostopenjski) postopek zoper Urad Republike Slovenije za preprečevanje pranja denarja (v nadaljevanju Urad).

3. V zvezi z inšpekcijskim postopkom predlagatelj navaja, da je po prejeti anonimni prijavi po uradni dolžnosti začel inšpekcijski nadzor nad izvajanjem določb Uredbe (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (UL L 119, 4. 5. 2016 – v nadaljevanju Splošna uredba o varstvu podatkov) in Zakona o varstvu osebnih podatkov (Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo – ZVOP-1) pri Uradu, in sicer zaradi suma nepooblaščenega

vpogleda v evidence Urada na zahtevo njegovega direktorja. V tem okviru je opravil več procesnih dejanj ter preverjal zakonitost različnih obdelav osebnih podatkov. Ugotovil je, da Urad osebnih podatkov, ki so predmet tega inšpekcijskega postopka, obdeluje na podlagi določb ZPPDFT-2. Zato je za presojo zakonitosti teh obdelav treba uporabiti, kot navaja, "relevantne določbe tega zakona".

4. V zvezi s pritožbenim (drugostopenjskim) postopkom predlagatelj navaja, da je začel ta postopek na podlagi 77. člena v zvezi s 15. členom Splošne uredbe o varstvu podatkov zaradi pritožbe posameznika zoper zavrnilni odgovor Urada glede zahteve za seznanitev z lastnimi osebnimi podatki. Za meritorno odločitev naj bi bilo treba ugotoviti, ali področna ureditev določa dopustno omejitev te pravice in ali ta omejitev v konkretnem primeru pride v poštev. Predlagatelj pojasni, da je Urad kot podlago za zavrnitev navedel zakonske omejitve v ZPPDFT-2 o tajnosti in prepovedi obveščanja, zlasti četrti odstavek 134. člena ZPPDFT-2 in takrat veljavni četrti odstavek 145. člena ZPPDFT-2. Hkrati pa predlagatelj meni, da je ustavna dopustnost omejitve pravice do seznanitve v konkretnem primeru določena v 51., 134. in 145. členu ZPPDFT-2, zato je veljavnost te omejitve pravice do seznanitve z lastnimi osebnimi podatki v konkretnem primeru odločilno pravno vprašanje.

5. Predlagatelj zatrjuje, da so izpodbijane določbe ZPPDFT-2 v neskladju z 38. členom Ustave. Očitki se nanašajo na dva sklopa vprašanj: na eni strani na zakonsko ureditev pridobivanja, analiziranja in hrambe osebnih podatkov pri Uradu, na drugi strani pa na zakonske omejitve pravice posameznika do seznanitve z lastnimi osebnimi podatki.

6. Glede določb, ki naj bi bile v zvezi z inšpekcijskim postopkom, predlagatelj navaja, da je 9. točka 97. člena ZPPDFT-2 (za razliko od 1. do 8. točke istega člena) preširoka, ker dovoljuje analiziranje podatkov, pridobljenih "na kakršen koli drug način", brez omejitve po vrsti in viru. Kot edini pogoj postavlja presojo Urada o obstoju razlogov za sum, zato naj bi omogočala arbitrarno ravnanje in prekomeren poseg v informacijsko zasebnost. Glede 98. člena ZPPDFT-2 predlagatelj navaja, da ureditev operativnih analiz dodatno potrjuje spornost 9. točke 97. člena ZPPDFT-2, ker ta kot pogoj za analiziranje zahteva razloge za sum, medtem ko naj bi bila operativna analiza namenjena prav presoji, ali so takšni razlogi podani. Zato naj obdelava osebnih podatkov v tem delu sploh ne bi bila potrebna za zasledovani namen. Nadalje predlagatelj navaja, da ureditev analiz (97. in 98. člen ZPPDFT-2) ter razširjanje nabora podatkov prek pooblastil za zbiranje (sklicuje se tudi na 126. člen ZPPDFT-2) nista dovolj jasna in določna, zaradi česar posameznik, ki tudi ni seznanjen s konkretno obdelavo njegovih podatkov, ne more razbrati, kakšnim posegom je lahko izpostavljen. Ureditev, ki v 98. in 126. členu ZPPDFT-2 Uradu omogoča obdelavo osebnih podatkov za namene strateške analize, naj ne bi bila sorazmerna, ker bi namen lahko dosegli brez obdelave osebnih podatkov ali na podlagi anonimiziranih ali vsaj psevdoanonimiziranih podatkov. Točka 7 prvega odstavka 126. člena ZPPDFT-2 naj bi bila tudi preširoka, ker naj Urada ne bi omejevala pri pridobivanju osebnih podatkov. Predlagatelj opozarja, da ureditev v ZPPDFT-2 ni skladna z načeli pravne države, ker nesistematično in nejasno ureja pooblastila Urada pri pridobivanju podatkov. Prvi odstavek 132. člena ZPPDFT-2, ki nalaga sodiščem, državnim tožilstvom in drugim državnim organom, da Uradu sporočajo podatke o kaznivih dejanjih pranja denarja in financiranja terorizma, naj ne bi bil sorazmeren zaradi resnosti posega v informacijsko zasebnost z obdelavo takšnih podatkov na eni strani in odsotnosti koristi takšnega zbiranja na drugi strani. V zvezi s petim do sedemnajstim odstavkom 150. člena ZPPDFT-2 predlagatelj navaja, da so pri posameznih evidencah nameni obdelave opredeljeni preširoko (zlasti v zvezi s 94. členom ZPPDFT-2), tako da dopuščajo obdelavo za kateri koli namen iz pristojnosti Urada, ne glede na dejansko potrebnost obdelave. Dodatno izpostavlja nesorazmernost v delu, ki dopušča obdelavo tudi za namene iz 125. člena ZPPDFT-2, ker naj bi šlo za naloge, ki jih je mogoče izvajati brez obdelave osebnih podatkov.

7. V zvezi z določbami, ki so povezane s pritožbenim postopkom, predlagatelj navaja, da sam obstoj omejitev pravice do seznanitve (v smislu 23. člena Splošne uredbe o varstvu podatkov) ni sporen, sporna pa je njihova zasnova v ZPPDFT-2, ker naj bi bile določene omejitve splošne, brezpogojne, pavšalne in dolgotrajne ter zato ne izpolnjujejo pogojev nujnosti in sorazmernosti v ožjem smislu. Glede petega odstavka 51. člena ZPPDFT-2 predlagatelj navaja, da je osemletno obdobje popolne omejitve pravice do seznanitve zaradi varstva interesov preprečevanja, odkrivanja in pregona pranja denarja in financiranja terorizma pretirano dolgo in zato neutemeljeno. Poudarja tudi več namenov pravice do dostopa do podatkov (ne le nadzor zakonitosti, temveč tudi uporabo podatkov za uveljavljanje pravic in

interesov v postopkih). Predlagatelj ocenjuje, da bi ureditev morala diferencirati omejitve podatkov tako, da bi za vsakega od njih predvidela svoj režim omejitve; omejitev ne bi smela biti vezana na čas, temveč na dogodek, ko potreba po varstvu tajnosti preneha. Meni, da je pri Uradu nadzor posameznikov posebej pomemben, ker ima po zakonu močna pooblastila, hkrati pa posameznik praviloma ne ve za obdelavo. Zato naj bi pretirana nedostopnost podatkov postavljala posameznika v pasiven in podrejen položaj. Glede drugega odstavka 134. člena ZPPDFT-2 predlagatelj navaja, da gre za splošno in pavšalno omejitev brez individualiziranih meril. Tudi obe direktivi, ki urejata področje preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma, ne zahtevata takšne omejitve. Predlagatelj posebej problematizira vezavo na ureditev tajnih podatkov, ker po njegovih navedbah tudi po poteku osemletnega obdobja zakon ne določa prenehanja tajnosti oziroma obveznega preklica tajnosti, s čimer lahko omejitev dostopa traja tudi po poteku osemletnega roka in tako nedoločen čas. Glede prve alineje petega odstavka 145. člena ZPPDFT-2 predlagatelj navaja, da je omejitev zasnovana kot (potencialno) poljubno dolgotrajna in brez dovolj določenih meril za časovno omejitev, kar pomeni, da bi lahko prišlo do izvotlitve pravice do seznanitve.

Odgovor Državnega zbora

8. Zahteva je bila vročena Državnemu zboru. Ta v odgovoru primarno predlaga zavrženje zahteve zaradi pomanjkanja aktivne procesne legitimacije. Predlagatelj naj ne bi izkazal, da je vprašanje ustavnosti izpodbijanih določb nastalo v zvezi s postopkom, ki ga vodi v smislu šeste alineje prvega odstavka 23.a člena ZUstS. Glede inšpekcijskega postopka Državni zbor navaja, da predlagatelj ni izkazal dovolj konkretno, kakšno ravnanje Urada je bilo v nadzoru ugotovljeno in katere izpodbijane določbe bi bilo treba v konkretnem postopku uporabiti. Po oceni Državnega zbora predlagatelj tudi ni pojasnil, zakaj je vprašanje ustavnosti teh določb v postopku odločilno pravno vprašanje, zaradi katerega ne bi mogel ustavnoskladno odločiti. Glede pritožbenega postopka Državni zbor navaja, da predlagatelj povzema predvsem razloge iz zavrnilnega odgovora Urada, vendar ne predstavi lastnih konkretnih ugotovitev v pritožbenem postopku. Meni, da iz presoje Ustavnega sodišča izhaja, da mora predlagatelj prepričljivo utemeljiti, da organ v konkretnem primeru dejansko izvršuje prav izpodbijane določbe oziroma da je ugotovljeno ravnanje mogoče podrediti njihovemu (ustavnoskladno razloženemu) dosegu. V nasprotnem naj bi imel na voljo druge ukrepe v okviru svojih pristojnosti.

9. Glede odgovora na očitke o protiustavnosti izpodbijanih določb Državni zbor navaja, da je ureditev ZPPDFT-2 umeščena v okvir mednarodnih standardov in evropskih predpisov s področja preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma in v bistvenem sledi osnovi prej veljavne ureditve. Državni zbor poudarja, da je preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma ustavno dopusten cilj, posegi v informacijsko zasebnost pa so dopustni ob zakonsko določenih namenih in obsegu. Meni, da izpodbijana ureditev teh okvirov ne presega. Glede 9. točke 97. člena ZPPDFT-2 Državni zbor navaja, da je določba vsebinsko primerljiva s prejšnjo ureditvijo in da Uradu daje podlago za sprejemanje in analiziranje podatkov, pridobljenih "na drug način", vendar le, kadar Urad presodi, da vsebujejo razloge za sum pranja denarja ali financiranja terorizma. Ta pogoj pomeni varovalko proti arbitrarnosti. Glede 98. člena ZPPDFT-2 Državni zbor navaja, da se operativna in strateška analiza razlikujeta predvsem po ciljih, ne nujno po vrsti podatkov ter da uporaba osebnih podatkov tudi pri strateški analizi ni izključena, če je to potrebno za učinkovito izvajanje nalog finančno-obveščevalne dejavnosti Urada. Dodaja, da postopka analiz ni mogoče določiti do najmanjše podrobnosti, kateri podatki se obdelujejo za te namene, kot to pričakuje predlagatelj. V zvezi s 7. točko prvega odstavka in tretjim odstavkom 126. člena ZPPDFT-2 Državni zbor pojasnjuje, da se podatki po 126. členu ZPPDFT-2 uporabljajo za izdelavo operativnih in strateških analiz ter za ocene tveganj in spremljanje trendov, medtem ko so pooblastila iz 99. do 102. člena ZPPDFT-2 vezana na primere, ko Urad presodi, da so podani razlogi za sum ali so podane druge zakonsko določene situacije. Glede prvega odstavka 132. člena ZPPDFT-2 Državni zbor poudarja, da gre za ureditev, ki v veliki meri ohranja prejšnjo rešitev, ter da se sporočanje nanaša na podatke, pomembne za naloge Urada kot finančno-obveščevalnega organa; sklicuje se na potrebo po dostopu Urada do relevantnih informacij za opravljanje nalog. Nadalje, glede petega do sedemnajstega odstavka 150. člena ZPPDFT-2 navaja, da določba zaradi večje jasnosti opredeljuje, katere vrste osebnih podatkov se v posameznih evidencah obdelujejo za kateri namen; nadalje utemeljuje, da sta 94. in 125. člen ZPPDFT-2 (na katera se nameni večje) jedno

opredelitve položaja Urada in njegovih nalog v sistemu, kot jih tudi določajo evropske direktive s področja preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma.

10. V zvezi z omejitvijo pravice do seznanitve z lastnimi osebnimi podatki Državni zbor navaja, da so omejitve pravice do seznanitve z lastnimi osebnimi podatki povezane z delovanjem Urada kot finančno-obveščevalnega organa ter da bi prezgodnje razkritje praviloma ogrozilo učinkovitost nalog Urada in nadaljnjih postopkov. Glede 51. člena ZPPDFT-2, ki ureja dostop do podatkov v registru dejanskih lastnikov, pojasnjuje, da temelji na šestem odstavku 30. člena Direktive (EU) št. 2015/849 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2015 o preprečevanju uporabe finančnega sistema za pranje denarja ali financiranje terorizma, spremembi Uredbe (EU) št. 648/2012 Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Direktive 2005/60/ES Evropskega parlamenta in Sveta in Direktive Komisije 2006/70/ES (UL L 141, 5. 6. 2015), zadnjič spremenjene z Delegirano uredbo Komisije (EU) 2019/758 z dne 31. januarja 2019 o dopolnitvi Direktive (EU) 2015/849 Evropskega parlamenta in Sveta glede regulativnih tehničnih standardov za minimalne ukrepe ter vrste dodatnih ukrepov, ki jih morajo kreditne in finančne institucije sprejeti za blažitev tveganja pranja denarja in financiranja terorizma v nekaterih tretjih državah (UL L 125, 14. 5. 2019 – v nadaljevanju Direktiva 2015/849).

11. Namen ureditve je pristojnim organom in Uradu kot finančno-obveščevalni enoti zagotoviti pravočasen in neomejen dostop do podatkov, ne da bi o tem obvestili posameznika, ter pravočasen dostop pooblaščenim subjektom, ko sprejemajo ukrepe skrbnega preverjanja strank. Državni zbor poudarja, da je prepoved razkrivanja funkcionalno in časovno omejena; prepoved razkritja je izrecno časovno omejena in usklajena z roki pri omejitvah seznanitve iz 145. člena ZPPDFT-2. Osemletni rok je utemeljen zaradi časovnega zamika med aktivnostjo zavezancev po ZPPDFT-2 in delovanjem organov pregona; v nasprotnem primeru bi lahko prišlo do predčasnega razkrivanja informacij o aktivnosti organov pregona, kar bi vplivalo na učinkovitost preiskovalnih ukrepov. Državni zbor pojasnjuje, da ZPPDFT-2 v 51. členu ureja dostop do podatkov o dejanskih lastnikih iz registra dejanskih lastnikov, pri čemer izpodbijani peti odstavek določa prepoved razkritja informacij o dostopu do teh podatkov dejanskemu lastniku in poslovnemu subjektu; hkrati izpostavi, da je pravica organov odkrivanja in pregona, sodišč in nadzornih organov do dostopa vsebinsko omejena na izvrševanje nalog s področja preprečevanja in odkrivanja pranja denarja in financiranja terorizma (ter odkrivanja drugih kaznivih dejanj) ter da se nerazkritje informacij o dostopu v predkazenskem in kazenskem postopku ohrani najmanj do zavrženja ovadbe oziroma vložitve zahteve za preiskavo ali obtožnega akta, v drugih primerih pa ob obstoju očitnih in utemeljenih razlogov za domnevo, da bi razkritje škodovalo učinkovitosti ali zaupnosti postopkov; kot dodatno jamstvo navede še absolutni rok, po katerem podatkov ni več dopustno prikrivati (največ osem let od posameznega dostopa), in ga primerja z rokom iz prve alineje petega odstavka 145. člena ZPPDFT-2. V zvezi s 134. členom ZPPDFT-2 navede, da drugi odstavek določa časovno omejitev prepovedi razkritja (prenehanje po osmih letih) in da je ta rok usklajen z rokom iz prve alineje petega odstavka 145. člena ZPPDFT-2, ker obe ureditvi zasledujeta namen preprečiti predčasno seznanitev oseb, osumljenih pranja denarja ali financiranja terorizma, z aktivnostmi zavezancev, Urada ter organov odkrivanja in pregona in sodišč; ob tem opozori tudi na izjemo, po kateri prepoved razkritja ne velja, če pristojno sodišče v kazenskem postopku pisno zahteva oziroma naloži predložitev podatkov, informacij in dokumentacije, ki jih pridobi in vodi zavezanec. Glede 145. člena ZPPDFT-2 še poudari, da četrti odstavek določa prepoved obveščanja osebe o zbranih podatkih, vendar ta omejitev po njegovem mnenju ni neomejena, ker peti odstavek tega člena časovno odloži uveljavljanje pravice do vpogleda oziroma prepisa, izpisa in kopije (praviloma po osmih letih, v določenih evidencah pa po pravnomočnosti, zastaranju ali po dokončni odločitvi, da se zoper osebo ne bo ukrepalo), in sklene, da se omejitve nanašajo na delovanje Urada kot finančno-obveščevalne enote, ne pa kot inšpekcijskega ali prekrškovnega organa.

Mnenje Vlade

12. Mnenje je poslala tudi Vlada. Predlaga zavrženje zahteve, ker naj predlagatelj ne bi izkazal, da je vprašanje ustavnosti izpodbijanih določb nastalo v zvezi s postopkom, ki ga vodi, zato njegova aktivna procesna legitimacija ni podana. Glede inšpekcijskega postopka navaja, da predlagatelj ne navede natančnih ugotovitev nadzora in tudi ne opredeli konkretne določbe, na podlagi katere naj bi Urad obdeloval podatke v konkretnem primeru. Glede pritožbenega postopka Vlada navaja, da

predlagatelj sam ugotavlja, da je imel Urad veljavno pravno podlago za zavrnitev informacije (sklicevanje na 51., 134. in 145. člen ZPPDFT-2).

13. Glede očitkov o protiustavnosti izpodbijanih določb Vlada navaja, da je zahteva neutemeljena in da izpodbijane določbe niso v neskladju z 38. členom Ustave. Vlada izpostavlja naravo Urada kot finančno-obveščevalne enote. Poudarja, da Urad ni organ kazenskega pregona, temveč opravlja finančno-obveščevalno dejavnost (sprejemanje in analiziranje podatkov in informacij), pri čemer mora imeti ustrezna pooblastila, skladna z evropskim pravom in mednarodnimi standardi, predvsem dostop do finančnih in upravnih informacij ter informacij v zvezi s kazenskim pregonom v zvezi z dejanji pranja denarja in financiranja terorizma. Poudarja, da iz tretjega odstavka 32. člena Direktive 2015/849 izhaja, da mora biti organ, ki opravlja finančno-obveščevalno dejavnost, pooblaščen in sposoben svobodno opravljati svoje naloge, vključno s sposobnostjo sprejemanja avtonomnih odločitev o analiziranju, pridobivanju in posredovanju informacij.

14. Glede pooblastil Urada iz 97. člena ZPPDFT-2 Vlada navaja, da ZPPDFT-2 pooblastil Urada v primerjavi z Zakonom o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (Uradni list RS, št. 68/16, 81/19, 91/20 in 2/21 – popr. – ZPPDFT-1) ni širil; 9. točka 97. člena ZPPDFT-2 ostaja po njenem mnenju vsebinsko enaka kot v ZPPDFT-1 ter dovoljuje sprejemanje in analiziranje podatkov, pridobljenih "na drug način", le, kadar Urad presodi, da vsebujejo razloge za sum pranja denarja ali financiranja terorizma. To pooblastilo je del zahteve po neodvisnosti Urada, vključno z avtonomnostjo glede sprejemanja in analiziranja podatkov, kar je zahteva tudi tretjega odstavka 32. člena Direktive 2015/849. Vlada zavrača stališče, da bi domnevna možnost posamične zlorabe pooblastil sama po sebi utemeljevala protiustavnost zakonske določbe. Pogoji, da gre za podatke in informacije, ki vsebujejo razlog za sum pranja denarja ali financiranja terorizma, je po mnenju Vlade varovalka pred delovanjem Urada preko njegovih nalog in pristojnosti. Glede 98. člena ZPPDFT-2 Vlada navaja, da predlagatelj po njenem mnenju zmotno enači podatke in informacije iz 9. točke 97. člena ZPPDFT-2 z rezultatom posamezne operativne analize. Poudarja, da je pogoj "razlogov za sum" v 9. točki 97. člena ZPPDFT-2 namenjen prav temu, da Urad ne bi sprejemal in analiziral kakršnih koli podatkov. Vlada meni, da se operativna in strateška analiza razlikujeta v ciljih, ki jih zasledujeta, ne pa v načinu pridobivanja in obdelave podatkov. Zato obdelava osebnih podatkov tudi za strateško analizo Urada na podlagi 98. člena ZPPDFT-2 ni izključena. Vlada še poudarja, da operativnih postopkov in metod dela finančno-obveščevalnega organa po njenem mnenju ni mogoče zakonsko normirati "do potankosti", ker ni mogoče vnaprej predvideti, kateri podatki so relevantni, in ker se pojavni načini pranja denarja in financiranja terorizma hitro spreminjajo. Preozke zakonske omejitve bi po njenem mnenju bistveno zmanjšale odzivnost Urada. V zvezi s tem primerja ureditev Slovenske obveščevalno-varnostne agencije, kjer tudi niso urejeni vsi operativni postopki in metode dela te agencije. Glede očitkov v zvezi s 126. členom ZPPDFT-2 Vlada navaja, da zavezanci lahko razpolagajo tudi z drugimi (zakonito pridobljenimi) podatki, ki niso izrecno naštet v prejšnjih točkah te določbe, a so lahko pomembni za naloge Urada. Glede razmerja do določb o pridobivanju podatkov na zahtevo pojasni, da so določbe, ki se vežejo na razloge za sum pranja denarja povezanih predhodnih kaznivih dejanj ali financiranja terorizma pri konkretnih transakcijah, osebah, premoženju ali sredstvih iz 99. do 102. člena ZPPDFT-2, drugačne od določb 126. člena ZPPDFT-2, ki je namenjen izdelavi operativnih in strateških analiz, oceni tveganja ter spremljanju pojavnih oblik in trendov. Glede prvega odstavka 132. člena ZPPDFT-2 Vlada navaja, da je očitek o nesorazmernosti neutemeljen, ker se Uradu pošiljajo le podatki o kaznivih dejanjih pranja denarja in financiranja terorizma. Zavrača argument, da bi Urad iste podatke že pridobival na podlagi 94. člena ZPPDFT-2, ker je ta po njenem mnenju splošna določba o nalogah Urada. Glede petega do sedemnajstega odstavka 150. člena ZPPDFT-2 Vlada navaja, da ureditev, tako kot prej v ZPPDFT-1, določa, katere podatke vsebujejo posamezne evidence, in da je vezana na zahteve Direktive 2015/849 in priporočila Projektna skupine za finančno ukrepanje (FATF).

15. V zvezi z določbami, ki se nanašajo na omejitev pravice do seznanitve, Vlada navaja, da se omejitve nanašajo na delovanje Urada kot finančno-obveščevalnega organa in ne na delovanje Urada kot inšpekcijskega ali prekrškovnega organa. Poudari, da bi preuranjeno razkritje podatkov lahko onemogočilo učinkovitost dela Urada in nadaljnjih postopkov. Glede 51. člena ZPPDFT-2 Vlada navaja, da gre za dopolnitev prenosa šestega odstavka 30. člena Direktive 2015/849, ki zahteva, da imajo pristojni organi in finančno-obveščevalni organ dostop do registra dejanskih lastnikov brez obvestitve

zadevnega subjekta. Omejitev obveščanja po njenem mnenju zasleduje cilj varovanja učinkovitosti postopkov in preprečevanja predčasnega razkrivanja podatkov. Glede časovnih rokov (v zvezi s petim odstavkom 51. člena ter 134. in 145. členom ZPPDFT-2) Vlada navaja, da je absolutna časovna omejitev zasnovana kot dodatna varovalka. Poudarja usklajenost rokov med ureditvijo po 51. členu ZPPDFT-2 in ureditvijo vpogleda po 145. členu ZPPDFT-2 ter utemeljuje, da so lahko začetne aktivnosti zavezancev, ki sprožijo nadaljnje aktivnosti Urada in organov pregona, časovno zelo oddaljene od zaključka postopkov, zato je predviden daljši rok, da ne bi prišlo do predčasnega razkrivanja aktivnosti. Glede 134. člena ZPPDFT-2 Vlada poudarja, da prepoved razkritja določa časovno omejitev in da se ujemata namen in rok z ureditvijo iz 145. člena ZPPDFT-2, saj naj bi obe določbi preprečevali, da bi se osebe, glede katerih obstaja sum, predčasno seznanile z aktivnostmi zavezancev, Urada ter organov odkrivanja in pregona.

16. Odgovor Državnega zbora in mnenje Vlade sta bila posredovana predlagatelju, ki nanju ni odgovoril.

B. – I.

Procesne predpostavke

17. Ustavno sodišče je glede obsega izpodbijanih določb upoštevalo izrecen predlog predlagatelja, naj Ustavno sodišče (upoštevaje tudi kasnejši umik zahteve glede osmega odstavka 51. člena in četrtega odstavka 94. člena ZPPDFT-2) oceni ustavnost petega odstavka 51. člena, 9. točke 97. člena, 98. člena, 7. točke prvega odstavka in tretjega odstavka 126. člena, prvega odstavka 132. člena, drugega odstavka 134. člena, prve alineje petega odstavka 145. člena in petega do sedemnajstega odstavka 150. člena ZPPDFT-2.

18. Predlagatelj lahko z zahtevo začne postopek za oceno ustavnosti oziroma zakonitosti predpisa ali splošnega akta, izdanega za izvrševanje javnih pooblastil, če nastane vprašanje ustavnosti ali zakonitosti v zvezi s postopkom, ki ga vodi (šesta alineja prvega odstavka 23.a člena ZUstS). Predlagatelj aktivno procesno legitimacijo utemeljuje z vodenjem inšpekcijskega in pritožbenega (drugostopenjskega) postopka. Državni zbor in Vlada nasprotno menita, da predlagatelj ni izkazal, da ima aktivno procesno legitimacijo za vložitev zahteve za oceno ustavnosti izpodbijanih določb.

19. Zakonodajalec je predlagatelju podelil privilegiran položaj za dostop do Ustavnega sodišča, zato se od njega kot kvalificiranega predlagatelja pričakuje, da so njegove vloge, na podlagi katerih lahko Ustavno sodišče presodi izpolnjenost procesnih predpostavk iz šeste alineje prvega odstavka 23.a člena ZUstS, jasne in popolne in da predloži listine, na podlagi katerih je mogoče oceniti, ali je zahteva vložena v zvezi s postopkom, v katerem bi moral uporabiti izpodbijane predpise.¹ Predlagatelj lahko izpodbija le tisti predpis, ki bi ga moral uporabiti v konkretni zadevi, za katero je pristojen voditi postopek.² Iz ustaljene ustavnosodne presoje izhaja še, da se mu aktivna procesna legitimacija prizna le, kadar v zvezi s konkretnim postopkom ne more zagotoviti učinkovitega varstva informacijske zasebnosti.³

20. V zvezi z inšpekcijskim postopkom predlagatelj izpodbija 9. točko 97. člena, 98. člen, 7. točko prvega odstavka in tretji odstavek 126. člena, prvi odstavek 132. člena ter peti do sedemnajsti odstavek 150. člena ZPPDFT-2. Omenja sicer, da sta bila v okviru inšpekcijskega ogleda kot potencialno sporna izpostavljeni dva postopka operativne analize, ki naj bi se opravljala na podlagi 9. točke 97. člena ZPPDFT-2. Vendar iz zahteve ne izhaja takšna konkretizacija ugotovitev nadzora, da bi bilo mogoče preverljivo presoditi, ali je meritorna odločitev v konkretnem inšpekcijskem postopku odvisna od ustavne veljavnosti navedenih določb. Predlagatelj namreč ne izkaže dovolj določno, zakaj je prav ustavna veljavnost 9. točke 97. člena ZPPDFT-2 odločilno pravno vprašanje v konkretnem postopku, niti katera konkretno ugotovljena ravnanja Urada bi bilo treba podrediti 98. in 126. členu, prvemu odstavku 132. člena ter petemu do sedemnajstemu odstavku 150. člena ZPPDFT-2 in zakaj brez presoje njihove ustavne veljavnosti ne bi mogel odločiti.

21. Ker predlagatelj glede navedenih določb ni izkazal, da mu njihova domnevna protiustavnost v konkretnem inšpekcijskem postopku preprečuje učinkovito zagotovitev varstva informacijske zasebnosti, je Ustavno sodišče zahtevo v tem delu zavrglo (3. točka izreka).

22. V zvezi s pritožbenim postopkom predlagatelj izpodbija peti odstavek 51. člena, drugi odstavek 134. člena in prvo alinejo petega odstavka 145. člena ZPPDFT-2. Navaja, da je 19. 5. 2022 na podlagi 77. člena v zvezi s 15. členom Splošne uredbe o varstvu podatkov začel pritožbeni postopek zaradi pritožbe posameznice zoper zavrnilni odgovor Urada. V tem postopku mora kot pritožbeni organ meritorno presoditi zakonitost zavrnitve seznanitve z lastnimi osebnimi podatki. Predlagatelj izrecno navaja, da je zakonska omejitev te pravice v konkretnem primeru določena v 51., 134. in 145. členu ZPPDFT-2 ter da neposredno vpliva na odločitev o pritožbi. Zato je vprašanje ustavne dopustnosti omejitve, ki izhaja iz teh določb, odločilno pravno vprašanje v konkretnem pritožbenem postopku. Ta položaj se bistveno razlikuje od inšpekcijskega postopka, v zvezi s katerim predlagatelj ni dovolj določno izkazal, da je ustavna veljavnost tam izpodbijanih določb odločilno pravno vprašanje v konkretnem postopku.

23. Po vložitvi zahteve je 22. 11. 2022 začel veljati ZPPDFT-2A, ki je med drugim spremenil peti odstavek 51. člena in 145. člen ZPPDFT-2. Ustavno sodišče je zato moralo presoditi, ali so izpolnjeni pogoji za presojo zakonskih določb, ki so bile med postopkom pred Ustavnim sodiščem spremenjene, kot to določa drugi odstavek 47. člena ZUstS.

24. Predlagatelj je prekinil pritožbeni postopek zoper odgovor Urada št. 071-1/2022-2 z dne 10. 5. 2022, s katerim je bila posameznici zavrnjena seznanitev z lastnimi osebnimi podatki. Spremembe, ki jih je pozneje uvedel ZPPDFT-2A, na presojo zakonitosti te odločitve ne vplivajo. Predlagatelj bo moral namreč v pritožbenem postopku presoditi pravilnost in zakonitost zavrnitve, sprejete na podlagi ureditve, ki je veljala ob odločanju Urada.⁴ Zato posledice zatrjevane protiustavnosti niso odpravljene, podani pa so pogoji za presojo izpodbijanih določb po drugem odstavku 47. člena ZUstS.

B. – II.

Presojana ureditev

25. Za presojo so upoštevne naslednje določbe ZPPDFT-2, kakor so veljale pred uveljavitvijo ZPPDFT-2A:

"51. člen (dostop do podatkov o dejanskih lastnikih)

[...]

(4) Organi odkrivanja in pregona kaznivih dejanj, sodišča in nadzorni organi iz prvega odstavka 152. člena tega zakona imajo brezplačen neposreden elektronski dostop do vseh podatkov o dejanskih lastnikih, vpisanih v register, ko izvajajo pooblastila in naloge v zvezi s preprečevanjem in odkrivanjem pranja denarja in financiranja terorizma ter odkrivanjem drugih kaznivih dejanj. Iskanje podatkov o dejanskih lastnikih se navedenim subjektom iz tega odstavka omogoči tudi z uporabo kombinacije osebnega imena in davčne številke, osebnega imena in datuma rojstva ali kombinacije osebnega imena ter naslova stalnega prebivališča, vpisanega v register.

(5) Upravljavec registra dejanskemu lastniku in poslovnemu subjektu ne sme razkriti informacij o dostopu do podatkov v skladu s prejšnjim odstavkom. Teh informacij upravljavec registra ne sme razkriti osem let od posameznega dostopa.

[...]

134. člen (prepoved razkritja)

(1) Zavezanci in njihovi zaposleni, vključno s člani upravnih, nadzornih ali drugih poslovnih organov, oziroma druge osebe, ki so jim kakor koli dostopni podatki o spodaj navedenih dejstvih, stranki, tretji osebi ali drugemu nadzornemu organu iz točk b) do h) prvega odstavka 152. člena tega zakona, razen če ni v tem zakonu določeno drugače, ne smejo razkriti, da:

1. je bil ali da bo podatek, informacija ali dokumentacija o stranki ali transakciji iz 76. člena tega zakona sporočen/-a uradu;
2. je urad zahteval predložitev podatkov iz 99., 100., 101. in 102. člena tega zakona;
3. je urad na podlagi 105. člena tega zakona začasno ustavil transakcijo oziroma v zvezi s tem zavezanec dal navodila, razen v primeru, ko je razkritje v skladu s četrtem odstavkom 105. člena tega zakona;
4. je urad na podlagi 107. člena tega zakona zahteval tekoče spremljanje poslovanja stranke;
5. urad zoper stranko ali tretjo osebo opravlja ali bo opravljal operativno analizo iz 1. točke 98. člena tega zakona;
6. je zoper stranko ali tretjo osebo uveden ali bi bil lahko uveden predkazenski ali kazenski postopek zaradi pranja denarja ali financiranja terorizma.

(2) Prepoved razkritja iz prejšnjega odstavka preneha veljati osem let po dnevu, ko je bil zavezanec seznanjen z dejstvom iz prejšnjega odstavka.

(3) Dejstva iz prvega odstavka tega člena in dokumentacijo v zvezi s temi dejstvi zavezanci varujejo in sprejmejo ustrezne ukrepe glede njihovega označevanja, možnosti dostopa in uporabe, prenosa v primeru prenehanja, hrambe ter uničenja po poteku roka iz 142. člena tega zakona, s katerimi zagotovijo njihovo varno obravnavo.

(4) Dejstva iz prvega odstavka in obvestilo o sumljivih transakcijah oziroma informacija o drugih kaznivih dejanjih iz 110. in 111. člena tega zakona ter podatki iz 127., 128. in 129. člena tega zakona se označijo in obravnavajo z ustrežno stopnjo tajnosti v skladu z zakonom, ki ureja tajne podatke.

(5) O umiku oznake tajnosti iz prejšnjega odstavka odloča predstojnik urada.

[...]

145. člen (rok hrambe podatkov v uradu)

(1) Urad podatke in informacije iz evidenc, ki jih upravlja po tem zakonu, hrani 12 let od dneva, ko jih je pridobil, razen če drug zakon ne predvideva daljšega roka hrambe. Po tem roku urad uniči podatke in informacije.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek urad hrani podatke in informacije iz evidenc iz 16. in 17. točke četrtega odstavka 149. člena tega zakona pet let od dneva, ko jih je pridobil. Po tem roku urad uniči podatke in informacije iz tega odstavka.

(3) Ne glede na prvi odstavek tega člena urad hrani podatke in informacije iz evidence iz 20. točke četrtega odstavka 149. člena tega zakona še pet let po izbrisu ponudnika storitev virtualnih valut iz registra.

(4) O podatkih in informacijah, zbranih v skladu s tem zakonom, urad ne sme obvestiti osebe, na katero se podatki in informacije nanašajo, ali tretje osebe.

(5) Oseba, na katero se podatki in informacije nanašajo, ima pravico do vpogleda v osebne podatke oziroma do njihovega prepisa, izpisa ali kopije za evidence iz:

– 1., 2., 3., 4., 5., 11., 12., 13., 16. in 17. točke četrtega odstavka 149. člena tega zakona po osmih letih od dneva, ko so bili podatki pridobljeni;

– 6., 7., 8., 9. in 10. točke četrtega odstavka 149. člena tega zakona po pravnomočnosti sodbe ali druge odločbe za kaznivo dejanje ali prekršek oziroma po zastaranju kazenskega pregona oziroma takoj po dokončni odločitvi pristojnega organa, da ne bo ukrepal zoper osebo, na katero se podatki in informacije nanašajo."

26. Peti odstavek 51. člena ZPPDFT-2 je določal, da upravljavec registra dejanskih lastnikov dejanskemu lastniku in poslovnemu subjektu ne sme razkriti informacij o dostopu do podatkov iz četrtega odstavka istega člena. Prepoved razkritja je trajala osem let od posameznega dostopa.

27. Iz zakonodajnega gradiva⁵ izhaja, da je bila navedena prepoved namenjena dopolnitvi prenosa šestega odstavka 30. člena Direktive 2015/849, po katerem dejanski lastniki in poslovni subjekti o vpogledu privilegiranih uporabnikov v njihove podatke ne smejo biti obveščeni. V zakonodajnem gradivu je navedeno tudi, da je bila prepoved časovno omejena na enako obdobje, kot ga določa prva alineja petega odstavka 145. člena ZPPDFT-2, ker naj bi obe ureditvi zasledovali isti cilj, to je preprečiti, da bi se posamezniki predčasno seznanili z aktivnostmi zavezancev, Urada in pristojnih organov, kar bi lahko negativno vplivalo na učinkovitost nadaljnjih ukrepov. Zakonodajalec je pri tem poudaril tudi, da so lahko začetne aktivnosti zavezancev časovno precej oddaljene od zaključka nadaljnjih postopkov.

28. Drugi odstavek 134. člena ZPPDFT-2 je določal, da prepoved razkritja iz prvega odstavka tega člena preneha veljati osem let po dnevu, ko je bil zavezanec seznanjen z dejstvom iz prvega odstavka tega člena.

29. Iz zakonodajnega gradiva izhaja, da je bila časovna omejitev iz drugega odstavka 134. člena ZPPDFT-2 določena zaradi uskladitve s časovno omejitvijo iz prve alineje petega odstavka 145. člena ZPPDFT-2. Navedeno je bilo, da obe določbi zasledujeta isti namen, to je preprečiti, da bi se posamezniki predčasno seznanili z aktivnostmi zavezancev, Urada ter s tem povezanimi postopki.

B. – III.

Presoja z vidika pravice do varstva osebnih podatkov

30. Predlagatelj zatrjuje, da pomeni izpodbijana ureditev poseg v pravico do varstva osebnih podatkov iz 38. člena Ustave.

31. Ustava v prvem odstavku 38. člena zagotavlja človekovo pravico do varstva osebnih podatkov. Ustavno sodišče je večkrat poudarilo, da je ustavodajalec s tem posebej zavaroval enega od vidikov posameznikove zasebnosti, t. i. informacijsko zasebnost.⁶ S tem ko Ustava to pravico ureja posebej, ji daje posebno mesto in pomen v siceršnjem varstvu zasebnosti posameznika.⁷ Posebno mesto ima tudi na ravni Evropske unije (v nadaljevanju EU). Listina Evropske unije o temeljnih pravicah (UL C 202, 7. 6. 2016 – v nadaljevanju Listina) je pravico do varstva osebnih podatkov v 8. členu tudi deklaratorno povzdignila med temeljne človekove pravice.⁸

32. Po ustaljeni ustavnosodni presoji pomeni vsako zbiranje in obdelovanje osebnih podatkov poseg v pravico do varstva zasebnosti oziroma v pravico posameznika, da obdrži informacije o sebi, ker noče, da bi bili z njimi seznanjeni drugi. Temeljna vrednostna podstat te pravice je spoznanje, da ima posameznik pravico zadržati informacije o sebi zase in da je v izhodišču on tisti, ki odloča, koliko informacij o sebi bo razkril in komu.⁹ Poseg v pravico do varstva osebnih podatkov je dopusten, če so v zakonu določno opredeljeni podatki, ki se smejo zbirati in obdelovati, namen, za katerega jih je dovoljeno uporabiti, nadzor nad njihovim zbiranjem, obdelovanjem in uporabo ter varstvo tajnosti zbranih osebnih podatkov. Zbirati se smejo le podatki, ki so primerni in nujno potrebni za uresničitev zakonsko opredeljenega namena.¹⁰

33. Zahteva, da obdelavo osebnih podatkov določa zakon, ne pomeni zgolj obstoja zakonske podlage. Zakonska ureditev mora biti tudi skladna z načeli pravne države iz 2. člena Ustave, zlasti dovolj jasna, pomensko določljiva in predvidljiva, da ne omogoča samovoljnega ravnanja oblasti.¹¹ To velja še posebej pri ureditvah, ki posegajo na občutljivo področje informacijske zasebnosti.¹² Zahteva po posebej določni zakonski opredelitvi posegov v človekove pravice izhaja tudi iz prakse Evropskega sodišča za človekove pravice (v nadaljevanju ESČP).¹³ Iz prakse Sodišča Evropske unije (v nadaljevanju SEU) glede omejevanja pri uresničevanju temeljnih pravic, ki jih zagotavlja Listina, in iz prvega stavka prvega odstavka 52. člena Listine izhaja, da mora biti kakršno koli omejevanje uresničevanja temeljnih pravic predpisano z zakonom. To pomeni, da mora biti že v pravni podlagi, ki omogoča poseg v te pravice, opredeljen obseg omejitve.¹⁴

34. Tretji odstavek 38. člena Ustave določa, da ima vsakdo pravico seznaniti se z zbranimi osebnimi podatki, ki se nanašajo nanj, in pravico do sodnega varstva ob njihovi zlorabi. Ustavno sodišče je že sprejelo stališče, da omejitev vpogleda v osebne podatke pomeni poseg v pravico iz tretjega odstavka 38. člena Ustave, torej v pravico posameznika, da se seznani z zbranimi osebnimi podatki, ki se nanašajo nanj.¹⁵

35. Izpodbijana ureditev pomeni izvajanje prava EU v smislu prvega odstavka 51. člena Listine. Po ustaljeni presoji SEU se temeljne pravice, zagotovljene z Listino, uporabljajo v vseh položajih, ki spadajo na področje uporabe prava EU.¹⁶ Tak položaj je podan zlasti tedaj, kadar nacionalna ureditev prenaša določbe akta EU in izvršuje obveznosti ali pooblastila, ki jih tak akt daje državi članici.¹⁷ Takšna povezava je v obravnavani zadevi podana.

36. Iz 1. člena ZPPDFT-2, kakor je veljal pred uveljavitvijo ZPPDFT-2A, zakonodajnega gradiva ter navedb Državnega zbora in Vlade izhaja, da so izpodbijane določbe del zakonske ureditve, s katero Republika Slovenija prenaša oziroma izvaja pravo EU na področju preprečevanja uporabe finančnega sistema za pranje denarja in financiranje terorizma. Cilj ZPPDFT-2 je bil med drugim prenesti zahteve iz Direktive 2015/849, vključno z njenimi spremembami. Peti odstavek 51. člena ZPPDFT-2 je, kot izhaja iz odgovora Državnega zbora in mnenja Vlade, neposredno povezan z izvajanjem šestega odstavka 30. člena Direktive 2015/849. Drugi odstavek 134. člena in prva alineja petega odstavka 145. člena ZPPDFT-2 pa sta časovno omejevala oziroma odlagala razkritje podatkov o aktivnostih zavezancev, Urada ter organov odkrivanja in pregona v sistemu preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma. Po navedbah Državnega zbora in Vlade je namen teh omejitev preprečiti predčasno razkritje, ki bi lahko ogrozilo učinkovito delovanje Urada kot finančno-obveščevalne enote in nadaljnje postopke. Direktiva 2015/849 v 32. členu ureja položaj in naloge finančno-obveščevalnih enot. Izpodbijani določbi varujeta zaupnost podatkov, ki nastajajo oziroma se uporabljajo pri izvrševanju teh nalog.

37. Druga navezna okoliščina s pravom EU je, da izpodbijane določbe omejujejo pravico posameznika do dostopa do osebnih podatkov, ki se nanašajo nanj, kot jo določa 15. člen Splošne uredbe o varstvu podatkov: peti odstavek 51. člena ZPPDFT-2 s prepovedjo razkritja informacij o dostopu do podatkov o dejanskih lastnikih, drugi odstavek 134. člena ZPPDFT-2 s prepovedjo, da bi zavezanec stranko seznanil s posredovanjem podatkov Uradu in z drugimi dejstvi iz prvega odstavka tega člena, prva alineja petega odstavka 145. člena ZPPDFT-2 pa z odložitvijo dostopa do osebnih podatkov iz evidenc Urada. Kolikor izpodbijane določbe ZPPDFT-2 seznanitev oziroma dostop izključujejo ali odlagajo, posegajo tudi v pravico dostopa do osebnih podatkov, ki jo na ravni prava EU varuje 15. člen Splošne uredbe o varstvu podatkov. Ker 23. člen Splošne uredbe o varstvu podatkov določa pogoje, pod katerimi lahko država članica z zakonodajnim ukrepom omeji obseg tudi te pravice, nacionalna ureditev, ki takšno omejitev določa, v tem delu spada na področje uporabe prava EU.¹⁸

38. Iz 3.a člena Ustave izhaja, da se pravni akti in odločitve, sprejeti v okviru EU, uporabljajo v skladu s pravno ureditvijo EU. To pomeni, da mora Ustavno sodišče v postopku presoje predpisov pri razlagi nacionalnega prava, tudi Ustave, upoštevati pravo EU, in sicer tako, kot izhaja iz aktov EU oziroma kot se je razvilo v praksi SEU.¹⁹ Tako kot vsi državni organi in sodišča je tudi Ustavno sodišče dolžno zagotoviti polno učinkovitost prava EU.²⁰ Kadar obdelava osebnih podatkov spada na področje uporabe prava EU, je treba vsebino pravice do seznanitve z zbranimi osebnimi podatki iz tretjega odstavka 38. člena Ustave razlagati tudi ob upoštevanju evropskega režima varstva osebnih podatkov.

39. Listina v prvem odstavku 8. člena določa, da ima vsakdo pravico do varstva osebnih podatkov, ki se nanašajo nanj, v drugem stavku drugega odstavka tega člena pa, da ima vsakdo pravico dostopa do podatkov, zbranih o njem. Kadar gre za obdelave, ki spadajo na področje uporabe Splošne uredbe o varstvu podatkov, to pravico na ravni sekundarnega prava EU konkretizira 15. člen te uredbe. Ta posamezniku zagotavlja pravico od upravljavca dobiti potrditev, ali se v zvezi z njim obdelujejo osebni podatki, in kadar je tako, dostop do osebnih podatkov ter informacije o obdelavi, med drugim o uporabnikih ali kategorijah uporabnikov, ki so jim bili ali jim bodo osebni podatki razkriti.²¹ V tem okviru je SEU sprejelo tudi stališče, da dejanja vpogleda v osebne podatke pomenijo obdelavo v smislu 2. točke 4. člena Splošne uredbe o varstvu podatkov, zato ima posameznik na podlagi prvega odstavka 15. člena te uredbe ne le pravico dostopa do teh osebnih podatkov, temveč tudi pravico, da se mu sporočijo informacije v zvezi s temi dejanji.²²

40. Tretji odstavek 38. člena Ustave zagotavlja vsakomur pravico seznaniti se z zbranimi osebnimi podatki, ki se nanašajo nanj. Gre za ustavno jamstvo, ki je po svoji temeljni funkciji primerljivo s pravico dostopa do osebnih podatkov iz drugega odstavka 8. člena Listine in 15. člena Splošne uredbe o varstvu podatkov. Kadar obdelava osebnih podatkov spada na področje uporabe Splošne uredbe o varstvu podatkov, 15. člen te uredbe na ravni prava EU konkretizira vsebino pravice posameznika do dostopa do osebnih podatkov in informacij o njihovi obdelavi. Kadar torej obdelava osebnih podatkov spada na področje uporabe Splošne uredbe o varstvu podatkov, je treba pri presoji posega v pravico iz tretjega odstavka 38. člena Ustave upoštevati tudi vsebino pravice dostopa, kakor izhaja iz 15. člena te uredbe in sodne prakse SEU.

41. Obseg pravice iz 15. člena Splošne uredbe o varstvu podatkov sme država članica omejiti le z zakonodajnim ukrepom²³ in pod pogoji iz 23. člena te uredbe. Ker izpodbijana ureditev spada na področje uporabe prava EU, mora Ustavno sodišče pri razlagi pravice iz tretjega odstavka 38. člena Ustave in presoji posega vanjo upoštevati tudi 8. člen Listine ter 15. in 23. člen Splošne uredbe o varstvu podatkov.

42. Po prvem odstavku 23. člena Splošne uredbe o varstvu podatkov lahko država članica z zakonodajnim ukrepom omeji to pravico, če omejitev spoštuje bistvo pravice ter pomeni v demokratični družbi potreben in sorazmeren ukrep za varovanje enega od ciljev iz te določbe. Med temi cilji prvi odstavek 23. člena Splošne uredbe o varstvu podatkov navaja v točki (d): preprečevanje, preiskovanje, odkrivanje ali pregon kaznivih dejanj in v točki (e): cilje v splošnem javnem interesu EU ali države članice, zlasti pomemben gospodarski ali finančni interes EU ali države članice, vključno z denarnimi, proračunskimi in davčnimi zadevami. Iz sodne prakse SEU izhaja, da se pooblastilo držav članic iz prvega odstavka 23. člena Splošne uredbe o varstvu podatkov lahko izvršuje le ob spoštovanju zahteve sorazmernosti, po kateri morajo biti izjeme in omejitve pri varstvu osebnih podatkov omejene le na to, kar je nujno potrebno.²⁴

43. Ustavno sodišče presojo, ali je poseg v pravico do seznanitve z zbranimi osebnimi podatki iz tretjega odstavka 38. člena Ustave ustavno dopusten, opravi na podlagi tretjega odstavka 15. člena in 2. člena Ustave. Po ustaljeni ustavnosodni presoji so posegi v pravico do varstva osebnih podatkov dopustni, če zasledujejo ustavno dopusten cilj in če je omejitev skladna z načeli pravne države iz 2. člena Ustave, in sicer s tistim izmed teh načel, ki prepoveduje prekomerne posege države – splošnim načelom sorazmernosti.²⁵ To oceno opravi Ustavno sodišče na podlagi t. i. strogega testa sorazmernosti, ki obsega presojo primernosti, nujnosti in sorazmernosti v ožjem pomenu besede.²⁶ Ker gre v obravnavani zadevi za izvajanje prava EU, mora Ustavno sodišče pri tej presoji upoštevati tudi vsebino pravice dostopa do osebnih podatkov iz 15. člena Splošne uredbe o varstvu podatkov ter pogoje za njeno omejitev iz 23. člena te uredbe, kot je bilo pojasnjeno zgoraj.

44. Izpodbijani peti odstavek 51. člena, drugi odstavek 134. člena in prva alineja petega odstavka 145. člena ZPPDFT-2 so vzpostavili med seboj povezano ureditev odložene seznanitve z informacijami oziroma osebnimi podatki, ki bi lahko osebi, na katero se podatki nanašajo, razkrili, da so bili glede nje izvajani ukrepi oziroma aktivnosti v okviru preprečevanja in odkrivanja pranja denarja in financiranja terorizma. Vse tri določbe so z enotnim osemletnim rokom omejevale seznanitev s takimi

informacijami oziroma dostop do takih podatkov. Iz zakonodajnega gradiva in iz odgovora Državnega zbora izhaja, da so bili roki v izpodbijanih določbah namerno medsebojno usklajeni. Zakonodajalec je vse tri določbe razumel kot del enotnega režima zaupnosti in odložene seznanitve, katerega namen je preprečiti, da bi se posamezniki predčasno seznanili z aktivnostmi zavezancev, Urada in drugih pristojnih organov.

45. Ureditev, ki posamezniku za določen čas v celoti izključuje možnost seznanitve z zbranimi osebnimi podatki, ki se nanašajo nanj, pomeni poseg v pravico iz tretjega odstavka 38. člena Ustave.

46. Iz zakonodajnega gradiva, odgovora Državnega zbora in mnenja Vlade izhaja, da je bil splošni cilj učinkovitost sistema preprečevanja in odkrivanja pranja denarja in financiranja terorizma ter učinkovitost nadaljnjih predkazenskih in kazenskih postopkov. Konkretnější cilj je preprečiti prezgodnje razkritje informacij, iz katerih bi posameznik lahko izvedel, da se v zvezi z njim izvajajo aktivnosti zavezancev, Urada ali drugih pristojnih organov po ZPPDFT-2. Takšno razkritje bi lahko ogrozilo učinkovito opravljanje nalog Urada kot finančno-obveščevalne enote in nadaljnje postopke pristojnih organov. Ustavno sodišče sprejema, da je tak cilj ustavno dopusten. Ta cilj je skladen tudi z razlogi, zaradi katerih sme biti po 23. členu Splošne uredbe o varstvu podatkov omejena pravica dostopa do osebnih podatkov, zlasti z razlogom iz točke (d) prvega odstavka tega člena, ki se nanaša na preprečevanje, preiskovanje, odkrivanje ali pregon kaznivih dejanj. Glede na namen ureditve, ki varuje tudi učinkovitost sistema preprečevanja zlorabe finančnega sistema za pranje denarja in financiranje terorizma, ga je mogoče povezati tudi z razlogom iz točke (e) prvega odstavka 23. člena Splošne uredbe o varstvu podatkov.

47. Izpodbijana ureditev spoštuje bistvo pravice dostopa do osebnih podatkov, ki se nanašajo na posameznika, kot zahtevata prvi odstavek 52. člena Listine in prvi odstavek 23. člena Splošne uredbe o varstvu podatkov. Ne določa namreč, da posameznik nima nobene možnosti seznanitve z osebnimi podatki, ki se nanašajo nanj, temveč uresničevanje te pravice časovno odloži zaradi varstva učinkovitosti postopkov in dejavnosti preprečevanja, odkrivanja in pregona pranja denarja ter financiranja terorizma. Pravica posameznika do dostopa zato ni izključena, temveč je omejena za določen čas oziroma do nastopa zakonskih pogojev.²⁷

48. Izpodbijana ureditev je primerna za doseg navedenega cilja. Časovno odlaga razkritje informacij, iz katerih bi se posameznik lahko seznanil s tem, da so bili v zvezi z njim, njegovimi osebnimi podatki, poslovnim subjektom, katerega dejanski lastnik je, ali transakcijami izvajani ukrepi oziroma aktivnosti na področju preprečevanja in odkrivanja pranja denarja in financiranja terorizma. Takšno razkritje bi lahko oslabilo zaupnost aktivnosti zavezancev, Urada in drugih pristojnih organov. Odložitev razkritja teh informacij zato lahko prispeva k učinkovitemu izvajanju nalog po ZPPDFT-2.

49. Tudi če je ukrep lahko primeren, to hkrati ne pomeni, da je nujno potreben oziroma da za uresničitev cilja, ki mu sledi, niso na voljo manj invazivni ukrepi, ki bi manj posegli v človekove pravice posameznikov. V okviru preizkusa nujnosti posega Ustavno sodišče presoja, ali je poseg sploh nujen (potreben) v tem smislu, da cilja ni mogoče doseči brez posega nasploh (katerega koli) oziroma da cilja ni mogoče doseči brez ocenjevanega (konkretnega) posega s kakšnim drugim, ki bi bil po svoji naravi blažji.²⁸ Zato je treba oceniti, ali bi zakonodajalec namen, zaradi katerega je omejil pravico do seznanitve z zbranimi osebnimi podatki iz tretjega odstavka 38. člena Ustave, lahko dosegel z milejšim ukrepom. Ker gre v obravnavani zadevi tudi za omejitev pravice dostopa iz 15. člena Splošne uredbe o varstvu podatkov, je treba pri tej presoji upoštevati tudi zahtevo, da morajo biti izjeme in omejitve pri varstvu osebnih podatkov omejene le na to, kar je nujno potrebno, kot izhaja iz zgoraj navedene prakse SEU.

50. Izpodbijane določbe so omejitev pravice do seznanitve z zbranimi osebnimi podatki, ki se nanašajo na posameznika, oziroma z informacijami o dostopu do teh podatkov uredile z enotnim in vnaprej določenim absolutnim osemletnim rokom. Takšna ureditev ni razlikovala med položaji, v katerih bi razkritje informacij v konkretnem primeru še lahko škodovalo učinkovitosti ali zaupnosti poizvedb, analiz, preiskav ali drugih postopkov na področju preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma, in položaji, v katerih taka nevarnost ne obstaja več oziroma je očitno že prenehala.

51. Peti odstavek 51. člena ZPPDFT-2 je tak absolutni model omejitve uporabljal za informacije o dostopu do podatkov iz registra dejanskih lastnikov. Upravljavec registra teh informacij dejanskemu lastniku in poslovnemu subjektu ni smel razkriti osem let od posameznega dostopa, ne da bi zakon dopuščal presojo, ali bi razkritje v konkretnem primeru še lahko ogrozilo varovane interese. Takšna ureditev je preprečevala razkritje tudi tedaj, ko bi razlogi za zadržanje informacij že prenehali. Zakonodajalec je sicer takšno ureditev utemeljeval s tem, da so lahko začetne aktivnosti zavezancev in Urada časovno precej oddaljene od kasnejših predkazenskih in kazenskih faz ter da bi prezgodnje razkritje lahko ogrozilo učinkovitost nadaljnjih ukrepov. Tak cilj je, kot je bilo že navedeno, ustavno dopusten. Vendar iz tega še ne izhaja, da je za vse položaje nujno potrebna enotna in samodejna omejitev za vnaprej določeno osemletno obdobje.

52. Ustavno dopustnega cilja namreč ni mogoče zasledovati z ureditvijo, ki ne dopušča nobene presoje, ali bi razkritje v konkretnem primeru še lahko škodovalo učinkovitosti ali zaupnosti postopkov, temveč tak učinek vnaprej in brez razlikovanja domneva za vse primere. Tudi na področju preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma in tudi, če so zaradi narave postopka potrebne daljše omejitve do seznanitve, mora biti omejitev zasnovana tako, da je prilagojena cilju in da ne traja dlje, kot je to nujno potrebno. Da je zakonodajalec zasledovani cilj lahko varoval tudi z milejšo ureditvijo, potrjuje tudi kasnejši ZPPDFT-2A, ki je tedaj veljavni peti odstavek 51. člena ZPPDFT-2 spremenil tako, da je omilil prejšnjo omejitev seznanitve z informacijami o dostopu do podatkov iz registra dejanskih lastnikov. Po novi ureditvi upravljavec registra dejanskemu lastniku ne sme razkriti informacij o dostopu v primeru predkazenskega in kazenskega postopka do zavrženja ovadbe ali vložitve zahteve za preiskavo ali obtožnega akta, v drugih primerih pa le, če obstajajo očitni in utemeljeni razlogi za domnevo, da bi zagotovitev takšnih informacij škodovala učinkovitosti ali zaupnosti postopkov, ki so še v izvajanju ali bodo osnova za nadaljnje postopke, vendar v nobenem primeru ne več kot osem let od posameznega dostopa. Na ta način je zakonodajalec omejitev seznanitve vezal na obstoj konkretnih zadržkov. Absolutni in samodejni osemletni odlog torej ni bil edini mogoč zakonodajni način za varstvo istega cilja. Zato peti odstavek 51. člena ZPPDFT-2 ne prestane preizkusa nujnosti.

53. Enak sklep velja za drugi odstavek 134. člena ZPPDFT-2. Ta je prepoved razkritja širokega nabora informacij o aktivnostih zavezancev, Urada in drugih pristojnih organov vezal na enoten osemletni rok od dneva, ko je bil zavezanec seznanjen z varovanim dejstvom. Tudi ta ureditev ni omogočala razlikovanja med primeri, v katerih bi razkritje takih informacij še lahko škodovalo konkretnemu postopku ali aktivnosti, in primeri, v katerih takšna nevarnost ne bi več obstajala. Ker je zakon prepoved razkritja ohranil samodejno in brez individualiziranih meril, drugi odstavek 134. člena ZPPDFT-2 ne prestane preizkusa nujnosti.

54. Enako velja za prvo alinejo petega odstavka 145. člena ZPPDFT-2. Ta je pravico posameznika do vpogleda v njegove osebne podatke iz določenih evidenc Urada odložila do poteka osmih let od pridobitve podatkov, ne da bi zakon zahteval presojo, ali bi razkritje teh podatkov v konkretnem primeru še lahko ogrozilo varovane interese. Takšna ureditev je pravico do seznanitve z zbranimi osebnimi podatki odlagala tudi v primerih, ko varovani cilj v konkretnem položaju morda ne bi več terjal nadaljnjega prikrivanja. Ker je bila omejitev zasnovana kot samodejni in absolutni časovni odlog, ni bila nujno potrebna za doseg ustavno dopustnega cilja.

55. Glede na navedeno Ustavno sodišče ugotavlja, da je zakonodajalec s petim odstavkom 51. člena, drugim odstavkom 134. člena in prvo alinejo petega odstavka 145. člena ZPPDFT-2 posegel v pravico iz tretjega odstavka 38. člena Ustave na način, ki ne prestane preizkusa nujnosti. Izpodbijana ureditev je namreč omejitev pravice do seznanitve z zbranimi osebnimi podatki, ki se nanašajo na posameznika, oziroma z informacijami o dostopu do teh podatkov vezala na absolutni in samodejni osemletni odlog, ne da bi omogočala upoštevanje okoliščin konkretnega primera in presojo, ali je nadaljnje omejevanje te pravice še potrebno za varstvo ustavno dopustnega cilja. Zato so bili peti odstavek 51. člena, drugi odstavek 134. člena in prva alineja petega odstavka 145. člena ZPPDFT-2 v neskladju z Ustavo (1. točka izreka).

56. Po 44. členu ZUstS razveljavitev zakona učinkuje tudi na razmerja, nastala pred dnem, ko je razveljavitev začela učinkovati, če do tega dne o njih ni bilo pravnomočno odločeno. Ugotovitvi protiustavnosti zakona po 47. členu ZUstS je mogoče pripisati enake učinke.²⁹ To pomeni, da pristojni organ ali sodišče v nepravnomočno končanih postopkih, v katerih odloča o zahtevi posameznika za seznanitev z zbranimi osebnimi podatki, ki se nanašajo nanj, oziroma o pravnem sredstvu zoper odločitev o taki zahtevi, petega odstavka 51. člena, drugega odstavka 134. člena in prve alineje petega odstavka 145. člena ZPPDFT-2, kakor so veljali pred uveljavitvijo ZPPDFT-2A, v protiustavno ugotovljenem delu ne sme več uporabiti. Ker pa bi neuporaba teh določb v tem delu lahko povzročila razkritje informacij, katerih prezgodnje razkritje bi še lahko ogrozilo učinkovitost ali zaupnost postopkov oziroma aktivnosti na področju preprečevanja, odkrivanja in pregona pranja denarja in financiranja terorizma, je Ustavno sodišče na podlagi drugega odstavka 40. člena ZUstS določilo način izvršitve svoje odločitve (2. točka izreka).

57. V nepravnomočno končanih postopkih sme nadzorni organ oziroma sodišče ob smiselni uporabi zahtev iz drugega odstavka 23. člena Splošne uredbe o varstvu podatkov in meril, s katerimi je zakonodajalec z ZPPDFT-2A naknadno omejil prejšnji samodejni osemletni odlog iz petega odstavka 51. člena ZPPDFT-2, zavrniti ali omejiti zahtevano seznanitev le pod naslednjim pogojem in merili: a) če so glede zahtevanih osebnih podatkov oziroma informacij o njihovi obdelavi, vključno z informacijami o dostopu do teh podatkov, ob odločanju še podani konkretni in utemeljeni razlogi za sklep, da bi razkritje lahko škodovalo učinkovitemu izvajanju aktivnosti na področju preprečevanja, odkrivanja ali pregona pranja denarja ali financiranja terorizma, b) pri tej presoji mora nadzorni organ oziroma sodišče upoštevati zlasti naravo zahtevane informacije oziroma osebnega podatka, čas, ki je potekel od dostopa, pridobitve podatka ali seznanitve z varovanim dejstvom, ter obstoj in fazo postopka oziroma aktivnosti, zaradi katere naj bi bilo razkritje še vedno škodljivo, in c) kadar je razlog za omejitev povezan s predkazenskim ali kazenskim postopkom, mora presoditi, ali bi razkritje zahtevane informacije oziroma osebnega podatka v konkretnem primeru še lahko ogrozilo učinkovito izvedbo tega postopka; pri tem upošteva tudi fazo postopka in naravo informacije, katere razkritje se zahteva.

58. Tako določen način izvršitve pa ne pomeni, da gre za edino ustavnoskladno ureditev, in zakonodajalca ne omejuje pri tem, da omejitve pravice do seznanitve z zbranimi osebnimi podatki oziroma pravice dostopa do osebnih podatkov uredi na drugačen ustavnoskladen način.

C.

59. Ustavno sodišče je sprejelo to odločbo na podlagi drugega odstavka 47. člena, drugega odstavka 40. člena in prvega odstavka 25. člena ZUstS v sestavi: predsednik dr. Rok Čeferin ter sodnice in sodniki mag. Nina Betetto, dr. Primož Gorkič, Tamara Kek, dr. Neža Kogovšek Šalamon, dr. Barbara Kresal, mag. Marko Starman in dr. Rok Svetlič. Ustavno sodišče je 1. in 2. točko izreka sprejelo soglasno. Točko 3 izreka je sprejelo s šestimi glasovi proti dvema. Proti sta glasovala sodnica Kresal in sodnik Gorkič. Sodnik Gorkič je dal delno pritrdilno in delno odklonilno ločeno mnenje.

Številka: U-I-331/22-16

Datum: 3. 9. 2026

EDA 2026-5024234000-0023

dr. Rok Čeferin
Predsednik

¹ Sklepa Ustavnega sodišča št. U-I-240/12 z dne 2. 10. 2014 in št. U-I-55/11 z dne 21. 4. 2011.

² Sklep Ustavnega sodišča št. U-I-92/12 z dne 10. 10. 2013 (Uradni list RS, št. 89/13).

³ Sklepa Ustavnega sodišča št. U-I-45/08 z dne 8. 1. 2009 (OdlUS XVIII, 3) in št. U-I-92/12 ter odločba Ustavnega sodišča št. U-I-180/21 z dne 14. 4. 2022 (Uradni list RS, št. 60/22, in OdlUS XXVII, 8).

⁴ Primerjaj z odločbo Ustavnega sodišča št. U-I-9/24 z dne 25. 9. 2025 (Uradni list RS, št. 78/25), 22. točka obrazložitve.

⁵ Predlog zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (EVA 2022-1611-0013).

⁶ Glej npr. odločbe Ustavnega sodišča št. U-I-238/99 z dne 9. 11. 2000 (Uradni list RS, št. 113/2000, in OdlUS IX, 257), 16. točka obrazložitve, št. U-I-411/06 z dne 19. 6. 2008 (Uradni list RS, št. 68/08, in OdlUS XVII, 43), 17. točka obrazložitve in št. U-I-180/21, 39. točka obrazložitve.

⁷ Delni odločbi Ustavnega sodišča št. U-I-152/17 z dne 4. 7. 2019 (Uradni list RS, št. 46/19, in OdlUS XXIV, 11), 19. točka obrazložitve, in št. U-I-144/19 z dne 6. 7. 2023 (Uradni list RS, št. 89/23), 90. točka obrazložitve, ter odločba Ustavnega sodišča št. U-I-9/24 z dne 25. 9. 2025 (Uradni list RS, št. 78/25), 37. točka obrazložitve.

⁸ Odločba Ustavnega sodišča št. U-I-65/13 z dne 3. 7. 2014 (Uradni list RS, št. 54/14, in OdlUS XX, 27), 16. točka obrazložitve.

⁹ Glej npr. odločbi Ustavnega sodišča št. U-I-98/11 z dne 26. 9. 2012 (Uradni list RS, št. 79/12), 12. točka obrazložitve, in št. U-I-65/13, 16. točka obrazložitve.

¹⁰ Odločbe Ustavnega sodišča št. U-I-238/99, 18. točka obrazložitve, št. U-I-411/06, 19. točka obrazložitve, in št. U-I-312/11 z dne 13. 2. 2014 (Uradni list RS, št. 15/14, in OdlUS XX, 20), 25. točka obrazložitve, ter delna odločba Ustavnega sodišča št. U-I-152/17 z dne 4. 7. 2019, 22. točka obrazložitve.

¹¹ Delna odločba Ustavnega sodišča št. U-I-152/17 z dne 4. 7. 2019, 23. točka obrazložitve.

¹² Odločba Ustavnega sodišča št. U-I-411/06, 60. točka obrazložitve, in delna odločba Ustavnega sodišča št. U-I-152/17 z dne 4. 7. 2019, 23. točka obrazložitve.

¹³ Glej odločbo Ustavnega sodišča št. U-I-79/20 z dne 13. 5. 2021 (Uradni list RS, št. 88/21, in OdlUS XXVI, 18), 77. točka obrazložitve, in v njej navedeno sodno prakso ESČP.

¹⁴ Glej sodbo SEU v zadevi Privacy International, C-623/17, z dne 6. 10. 2020, 65. točka obrazložitve, in tam navedeno sodno prakso.

¹⁵ Odločba Ustavnega sodišča št. U-I-60/03 z dne 4. 12. 2003 (Uradni list RS, št. 131/03, in OdlUS XII, 93), 30. točka obrazložitve.

¹⁶ Sodba SEU v zadevi Åkerberg Fransson, C-617/10, z dne 26. 2. 2013, 19. in 21. točka obrazložitve.

¹⁷ Sodbe SEU v združenih zadevah N. S. in drugi, C-411/10 in C-493/10, z dne 21. 12. 2011, 68. točka obrazložitve, v zadevi C. K. in drugi, C-578/16 PPU, z dne 16. 2. 2017, 53. točka obrazložitve, in v zadevi Florescu in drugi, C-258/14, z dne 13. 6. 2017, 48. točka obrazložitve.

¹⁸ Primerjaj s sodbo SEU v združenih zadevah Tele2 Sverige, C-203/15 in C-698/15, z dne 21. 12. 2016, 71.–74. točka obrazložitve.

¹⁹ Odločba Ustavnega sodišča št. U-I-104/22 z dne 22. 1. 2026 (Uradni list RS, št. 11/26), 84. točka obrazložitve.

²⁰ Prav tam, 90. točka obrazložitve.

²¹ Glej npr. sodbo SEU v zadevi Österreichische Post, C-154/21, z dne 12. 1. 2023, 43., 46. in 51. točka obrazložitve. Glej tudi C. Kuner, L. A. Bygrave, C. Docksey (ur.), The EU General Data Protection Regulation (GDPR): A Commentary, Oxford University Press, Oxford 2020, str. 460.

²² Sodba SEU v zadevi Pankki S, C-579/21, z dne 22. 6. 2023, 61. točka obrazložitve.

²³ Upošteva drugi odstavek 38. člena Ustave in ustaljeno ustavnosodno presojo, je takšna pravna podlaga v Republiki Sloveniji lahko le zakon. Splošna uredba o varstvu podatkov takšni ustavnopravni ureditvi ne nasprotuje (odločba Ustavnega sodišča št. U-I-180/21, 49. točka obrazložitve).

²⁴ Primerjaj s sodbo SEU v združenih zadevah La Quadrature du Net in drugi, C-511/18, C-512/18 in C-520/18, z dne 6. 10. 2020, 210. točka obrazložitve.

²⁵ Odločbi Ustavnega sodišča št. U-I-65/13, 16. točka obrazložitve, in št. U-I-180/21, 40. točka obrazložitve.

²⁶ Primerjaj z odločbo Ustavnega sodišča št. U-I-18/02 z dne 24. 10. 2003 (Uradni list RS, št. 108/03, in OdlUS XII, 86), 25. točka obrazložitve.

²⁷ Primerjaj s sodbo SEU v zadevi Schrems, C-362/14, z dne 6. 10. 2015, 95. točka obrazložitve, v kateri je SEU presodilo, da ureditev, ki ne določa nobene možnosti, da bi posameznik uporabil pravna sredstva za pridobitev dostopa do osebnih podatkov, ki se nanj nanašajo, ali dosegele popravilo ali izbris takih podatkov, posega v bistvo temeljne pravice iz 47. člena Listine.

²⁸ Odločba Ustavnega sodišča št. U-I-65/13, 21. točka obrazložitve.

²⁹ Odločbi Ustavnega sodišča št. U-I-157/17, Up-143/15 z dne 5. 4. 2018 (Uradni list RS, št. 32/18), 26. točka obrazložitve, in št. U-I-327/20 z dne 20. 1. 2022 (Uradni list RS, št. 20/22, in OdlUS XXVII, 2),

30. točka obrazložitve.